

روزشمار جنگ

دوشنبه

۲۰ مرداد ۱۳۶۵

۵ ذیحجه ۱۴۰۶

۱۱ اوت ۱۹۸۶

۴۵۴

امروز بار دیگر حمله‌های هوایی عراق به مناطق مسکونی و صنعتی شدت گرفت که بر اثر آن، بیشترین آسیب متوجه شهر اصفهان بود.^(۱) در حمله به این شهر که با شش فروند هواپیمای عراقی در ساعت ۱۰:۰۸ امروز صورت گرفت،^(۲) دو هواپیمای دشمن به حرکات فریب‌دهنده پرداختند و دو فروند دیگر از ارتفاع ۳۰ متری (۱۰۰ پا) تعداد ۹ بمب فرانسوی ۷۵۰ پوندی (تقریباً ۳۴۱ کیلوگرم) را به طرف پالایشگاه اصفهان پرتاب نمودند. که در نتیجه آن، دو مخزن ذخیره فرآورده‌های نفتی مورد اصابت قرار گرفت و دچار آتش‌سوزی شد. همچنین ترمینال پخش فرآورده‌های نفتی نیز ۲۰ درصد دچار آسیب شد و تعدادی از تانکرهای نفت کش مستقر در آن نیز در آتش سوختند. علاوه بر خسارت‌های فوق، ۱۸ تن از کارکنان پالایشگاه شهید یا مجروح شدند. طبق گزارش رسیده، یک هواپیما نیز پس از انفجار بمب‌های پرتاب شده، از صحنه حادثه فیلم‌برداری نموده است. همین گزارش می‌افزاید که نوع هواپیماهای عمل‌کننده میراژ فرانسوی بوده‌اند^(۳) به گزارش مطبوعات، پدافند هوایی یک میراژ دشمن را هدف قرار داد و سرنگون کرد.^(۴) به گزارش ستاد سپاه ناحیه اصفهان، یک چتر خلبان هواپیمای عراقی به همراه مقداری مواد غذایی در منطقه "علویجه" و "دهق" از توابع اصفهان کشف شده‌است،^(۵) اما عراق سقوط یک فروند هواپیمای خود در منطقه اصفهان را تکذیب کرده‌است.^(۶)

هواپیماهای عراقی همچنین در آسمان اراک^(۷) و شهرهای ایلام، همدان، دهلران، صالح‌آباد و باختران ظاهر شدند اما بدون اقدامی گریختند.^(۸) یکی از هواپیماهای عراقی هنگام عبور از فضای گیلان غرب دیوار صوتی را شکست.^(۹) در همین حال، رادیو بغداد خطاب به مردم ایران در گفتاری تهدیدآمیز، گفت: «تمام اماکنی را که مایلیم، در عمق خاک کثورتان ویران کرده و به آتش می‌کشیم و می‌سوزانیم و زمین را در زیر پای این جانیان به آتشفشان و زلزله تبدیل خواهیم کرد تا از کرده خود پشیمان شوند.»^(۱۰)

در خصوص حملات اخیر هواپیماهای عراقی، رادیو بی.بی.سی در تفسیری گفت:

«گزارش‌های مکرر حاکی از این است که ایران تهاجم وسیع دیگری را تدارک می‌بیند و شاید هدف عراق از حملات هوایی‌اخیرش این باشد که ایران را به شروع این تهاجم پیش از آن که آمادگی کامل داشته باشد، وادار کند.»^(۱۱)

۴۵۵

در پاسخ به حملات اخیر عراق به مناطق غیرنظامی، هواپیماهای نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران امروز یک پادگان نظامی عراق واقع در شمال غربی شهر اربیل را بمباران کردند.^(۱۲) همچنین توپخانه ایران شهر بصره و پتروشیمی آن را از مقابل پاسگاه زید و شلمچه مورد هدف قرار داد.^(۱۳)

ارتش عراق در اطلاعیه نظامی شماره ۲۳۲۲ خود حمله یک هواپیمای جنگی ایران به پادگانی در نزدیکی "اربیل" را اعلام کرد و افزود: بر اثر گلوله‌باران شهر بصره، یک غیرنظامی کشته و ۱۱ نفر دیگر از جمله ۳ کودک مجروح شدند.^(۱۴)

در همین خصوص یک استاد دانشکده جنگ از آکادمی مصری "ناصر" در مصاحبه‌ای با مجله "الطلیعه العربیه"، چاپ فرانسه، کوشید با بزرگ‌نمایی حضور نیروی هوایی ایران در جنگ، هرچه بیشتر تسلیح سرسام‌آور و تقویت وسیع نیروی هوایی عراق را توجیه کند و افزایش آن را توصیه نماید. وی گفت: «بازگشت نیروی هوایی ایران به جبهه‌های جنگ یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در نبردهای کنونی به‌شمار می‌رود، در نتیجه باید مراحل پیشرفت و رشد نیروی هوایی ایران را دنبال کرد و تلاش‌های زیادی در جهت تضعیف قدرت دفاع هوایی ایران به‌عمل آورد. باید تمامی مراکز این نیرو را نابود ساخت زیرا کاهش برتری هوایی عراق ضربه زدن به اهداف اقتصادی در داخل خاک ایران را با مشکل مواجه می‌سازد.»^(۱۵)

۴۵۶

نفت‌کش یونانی "المپیان اسپیریت" در خلیج فارس با شلیک یک راکت هوا دریا از یک هلی‌کوپتر، هدف قرار گرفت. به گزارش خبرگزاری‌ها، در حمله به این نفت‌کش راکت به قسمت عقب آن اصابت کرد که در نتیجه خسارات اندکی به بار آمد. در جریان این حمله به هیچ یک از ۳۸ خدمه نفت‌کش صدمه‌ای وارد نشد. این نفت‌کش حامل نفت خام عربستان از بندر "رأس التنوره" به مقصد یونان بود.^(۱۶) ناخدای نفت‌کش یونانی "المپیان اسپیریت" در مصاحبه تلفنی با آسوشیتدپرس، ایران را عامل حمله به این کشتی خوانده و اضافه کرده است که حمله امروز با دو هلی‌کوپتر ایرانی صورت گرفته است.^(۱۷)

۴۵۷

امروز یکی از حساس‌ترین شناسایی‌های سپاه از اسکله العمیه صورت گرفت و طی آن نیروهای خودی با نفوذ در مواضع دشمن توانستند منطقه را از نزدیک شناسایی و راه کارهای اصلی برای صعود از اسکله را پیدا کنند. ساعت ۲۰:۴۵ سه تن از نیروهای غواص بعد از چند

شب تمرین برای کسب آمادگی لازم، وارد آب شدند و در حالی که برای جهت‌یابی تنها به یک قطب‌نما متکی بودند به طرف اسکله حرکت کردند. بعد از دو ساعت و ۱۵ دقیقه شنا کردن، رأس ساعت ۲۳ به وسط اسکله رسیدند و به مدت حدود ۴۵ دقیقه نردبان‌ها و وضعیت موانع در اطراف اسکله را شناسایی کردند و سرانجام به نقطه‌رهایی خود بازگشتند. یکی از نتایج با ارزش این شناسایی، پی‌بردن به وجود یک پل چوبی در وسط اسکله بود که آگاهی از آن برای نیروهای عملیاتی خیلی مهم بود.^(۱۸) (لج‌ضمیمه دارد).

تاکنون برای شناسایی از روش‌های مختلفی از جمله عکس هوایی، دیده‌بانی از روی بویه ۸ و چهارپایه بهمن‌شیر و نیز عکس‌های گرفته‌شده با دوربین دوربرد، استفاده شده بود اما دقیق‌ترین اطلاعات از اسکله‌ها را عده‌ای از اسیران و پناهندگان عملیات والفجر ۸ که قبلاً در اسکله‌های مذکور به کار مشغول بوده‌اند، بیان کردند. اظهارات این افراد اطلاعات مفیدی را دربارهٔ سنگرهای روی اسکله، سلاح‌ها، تعداد نیروها، میزان آمادگی آنها و غیره آشکار نمود که در طراحی عملیات مورد استفاده قرار گرفت.^(۱۹)

۴۵۸

به گزارش یک نشریه داخلی سپاه پاسداران، عناصر ضدانقلاب در کردستان طی دوهفته اخیر ۱۸ بار با نیروهای خودی درگیر شده‌اند؛ از جمله، سه مورد ترور و سقوط دو پایگاه بوده‌است. در نتیجه این اقدامات، ۲۵ نیروی خودی شهید و ۱۵ تن مجروح و ۲۷ تن اسیر شده‌اند. تلفات وارد شده به ضدانقلاب نیز ۱۳ کشته، ۳ زخمی و دست‌گیری و یا تسلیم ۱۵ تن از عناصر مذکور بوده‌است.^(۲۰) امروز عناصر کومه‌له با خمپاره ۶۰ میلی‌متری به پایگاه ژاندارمری روستای "رستمان" در حوالی شهر سقز حمله کردند که در نتیجهٔ مقاومت پرسنل پایگاه و کمک برادران پایگاه "دره قبله"، مهاجمان با به‌جا گذاشتن دو کشته، گریختند.^(۲۱) همچنین تعدادی از چته‌های کومه‌له پس از نفوذ به داخل شهر سقز، با نیروهای گشت شهربانی درگیر شدند که بر اثر تیراندازی، چهار نیروی شهربانی مجروح شدند. در ادامه درگیری، عناصر کومه‌له با شلیک آر.پی.جی. ۷ به‌سوی ساختمان مخابرات، خسارت مختصری به آن وارد آوردند.^(۲۲) درگیری دیگری نیز بین نیروهای قرارگاه رمضان و عناصر سازمان چریک‌های فدایی خلق (اقلیت) در منطقه "دیانا"ی عراق روی داد که یک نیروی خودی شهید و پنج تن از این گروهک کشته شدند.^(۲۳)

۴۵۹

به گزارش واحد اطلاعات سپاه و ستاد مشترک ارتش، یکی از افسران ارتش عراق که هوادار "اتحادیهٔ میهنی کردستان عراق" نیز می‌باشد به قرارگاه این اتحادیه رفته‌است و اخبار و اطلاعاتی در مورد روحیهٔ ارتش عراق در اختیار آن اتحادیه قرار داده که مضمون آن چنین است: «افسران خصوصاً افسران ارشد عراق از ادامه جنگ به شدت خسته شده و کاملاً روحیه خود را از دست داده‌اند؛ هیچ‌گونه امیدی به آینده و سرنوشت خود ندارند. این وضع در

نیروی زمینی به اوج خود رسیده، طوری که با اجرای هرگونه عملیات ایران، افسران عراقی خود را تسلیم خواهند کرد. همچنین افسران ارشد و جزء ارتش عراق در داخل سنگرهایشان شب‌ها از ترس حملات قوای ایران با می‌گساری شب را به صبح می‌رسانند... آمار فرار سربازان روز به روز افزایش می‌یابد و سربازان ثروتمند با دادن رشوه به فرماندهان، بیشتر اوقات در مرخصی هستند و یا در محل‌هایی دور از مناطق عملیات و داخل شهرها خدمت می‌نمایند. همچنین سرپیچی در رده‌های پایین و حتی در رده‌های بالا افزایش یافته و تاکنون در قرارگاه خودمان چندین فقره درگیری بین افسران جزء با فرماندهان اتفاق افتاده است.» وی در خاتمه گفته است: «در جبهه‌ها اکثر سربازان و درجه‌داران به صدای عربی رادیو ایران گوش می‌دهند و این عمل موجب وحشت و نگرانی فرماندهان نظامی عراق شده‌است، لذا برای جلوگیری از این عمل، با به‌کارگیری افراد جاسوس در یگان‌ها کسانی را که رادیو عربی جمهوری اسلامی ایران را گوش می‌کنند شناسایی و به مقامات امنیتی معرفی می‌نمایند.»^(۲۴)

ضعف روحیه نیروهای نظامی دشمن و تزلزل و خستگی مفرط از جنگ، موضوع گزارش‌های مختلف خبری است؛ از جمله، در گزارشی از رادیو سوئد آمده است: «تلویزیون و رسانه‌های گروهی بغداد شب و روز برای نشان دادن روحیه سربازان عراقی گروهی از آنان را در کنار یک تانک پای کوبان و شادی‌کنان نشان می‌دهد، اما واقعیت و حقیقت با این تصویر بسیار متفاوت است و با وجود برتری عراق از نظر تجهیزات و تسلیحات نظامی مدرن و با وجود مین‌گذاری مناطق بسیار وسیع و ایجاد خطوط دفاعی، نیروهای ایرانی تاکنون در هر عملیات نظامی با برخورداری از روحیه قوی و آمادگی برای شهادت، ارتش عراق را در هم کوبیده‌اند.» این رادیو با اشاره به سخنان دیپلمات‌ها و ناظران غربی در بغداد مبنی بر نبودن انگیزه در میان سربازان عراقی، گفت: «حقیقت این است که سربازان ارتش عراق تمایل به جنگ ندارند ولی بالعکس ایرانیان در هر عملیات نظامی، ارتش عراق را به وحشت انداخته‌اند. یک کارشناس و وابسته نظامی پس از بیان مثال‌های فراوان درباره ضعف روحیه سربازان عراقی، جنگ عراق علیه ایران را شش سال ناتوانی و بی‌کفایتی عراق توصیف کرد.»^(۲۵)

۴۶۰

در ادامه پناهندگی آوارگان عراقی به جمهوری اسلامی ایران - که عمدتاً از مرزهای کردستان عراق صورت می‌گیرد - امروز نیز ۱۵ تن از اتباع عراقی از مرز سردشت و اعضای یک خانواده عراقی از مرز بانه وارد ایران شدند و تقاضای پناهندگی کردند. اکثر این افراد - که یک نفرشان کرد و بقیه عرب می‌باشند - تحصیلات بالایی دارند و از استادان و کارکنان دانشگاه‌های سلیمانیه و بصره می‌باشند. همچنین یک پزشک و یک مهندس در میان خانواده یادشده هستند.^(۲۶)

۴۶۱

نشریه "فارین ریپورت" ضمن درج خبر همکاری اطلاعاتی عراق و امریکا، ادعا کرد که

امریکا به دلیل ناتوانی عراق در استفاده از این اطلاعات، همکاری خود با آن کشور را متوقف کرده است. این نشریه انگلیسی در شماره اخیر خود با درج این خبر که امریکا ارسال اطلاعات به رژیم عراق در مورد تحرکات نظامی ایران را از ماه گذشته متوقف کرده است، از قول منابع خود نوشت: «این تصمیم عمدتاً به این دلیل اتخاذ شده که صدام از این اطلاعات استفاده مناسب به عمل نیاورده است... امریکا از صدام ناراضی است چرا که عراق نتوانسته است در جهت پایان دادن به جنگ خلیج فارس یا قاطعانه دنبال کردن آن به نحوی که بتواند ایران را به یک توافق مجبور کند، اقدام نماید.»^(۲۷)

۴۶۲

"واشنگتن پست" در مقاله‌ای ادعا کرد، که امریکا و هم‌پیمانان غربی او همچنان به گفت‌وگوهای محرمانه با ایران ادامه می‌دهند و این در حالی است که آیت‌الله خمینی سرنوشت سه گروگان دیگر اروپایی در بیروت را در دست دارد. "جک اندروسون" روزنامه‌نگار واشنگتن پست نوشته است: «ما قبلاً در مورد کشیده شدن سیاست‌سازان عالی‌رتبه دولت ریگان به طرف ایران، به طور ضمنی گزارش‌هایی داده بودیم اما از دادن جزئیات گزارش و محتوای این تماس‌ها به دلیل ارتباط نزدیک آن با مسئله گروگان‌ها، خودداری کرده‌ایم.»^(۲۸) در این حال، یک مقام وزارت خارجه امریکا گفت: «امریکا وضعیت پیش‌رفت فرانسه در برخورد با دولت ایران را تعقیب و پی‌گیری خواهد کرد. فرانسوی‌ها تاکنون چیزی به دست نیاورده‌اند اما اگر موفق شوند، امریکا نیز در سیاست خود ارزیابی مجددی صورت خواهد داد.»^(۲۹)

منابع قضایی در "نیویورک" اعلام کردند که یک دادگاه نیویورک یک بازرگان آلمان غربی را به سبب کوشش برای صدور غیرقانونی قطعات یدکی هلی‌کوپترهای نظامی به ایران بازداشت و متهم کرده است. همچنین، سه امریکایی وابسته به شرکت "هلی‌ترید" وابسته به شرکت "هلی سوئیس" نیز در این ماجرا - که درباره ۹۷ هزار دلار قطعات یدکی است - مقصر شناخته شده‌اند.^(۳۰)

۴۶۳

ژنرال "عدنان خیرالله" وزیر دفاع عراق وارد مصر شد و پیام صدام‌حسین را به حسنی مبارک تسلیم کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه از قاهره، روزنامه الاهرام چاپ قاهره در صفحه اول خود با انتشار مطلبی در مورد سفر وزیر جنگ رژیم عراق به مصر، بخشی از سخنان وی را که طی آن از حمایت مصر برای عقب راندن هجوم ایران علیه ملت عرب قدردانی کرده بود منعکس کرده است. خبرگزاری فرانسه در پایان این گزارش خاطرنشان کرده است که مصر سلاح در اختیار عراق قرار می‌دهد.^(۳۱)

روزنامه "مایو" ارگان حزب دمکراتیک مصر، درباره ملاقات وزیر دفاع عراق با وزیر دفاع مصر، نوشته است: «در این ملاقات "عدنان خیرالله" و "ابوغزاله" بر سر تشکیل کمیسیون‌های نظامی مشترک برای بررسی همکاری میان قاهره و بغداد به توافق رسیدند.» روزنامه مایو

افزوده است: «عراق در هفت ماه گذشته معادل ۲۴۱ میلیون دلار تسلیحات از مصر دریافت کرده است.»^(۳۲) رادیو بی.بی.سی. نیز در نقل این خبر گفت: «هدف از این مذاکرات، افزایش همکاری‌های نظامی بین مصر و عراق است زیرا مصر برای عراق اسلحه فراهم می‌کند و داوطلبان مصری نیز به همراه عراقی‌ها با ارتش ایران می‌جنگند.»^(۳۳) روزنامه "الوطن" چاپ کویت نیز درباره سفر عدنان خیرالله به مصر، طی گزارشی از خبرنگار خود در قاهره، نوشته است: «گروهی از کارشناسان نظامی ارتش مصر به منظور ارائه طرح و نقشه‌های عملیات نظامی و نیز چگونگی استفاده از سلاح‌های مصری فروخته شده به عراق، راهی این کشور خواهند شد. اقدامات کنونی مصر به منظور حمایت از رژیم عراق در مقابل حمله آینده ایران، صورت می‌گیرد.» به نوشته الوطن: «حسین شاه اردن نیز در مذاکرات اخیر خود با حُسنی مبارک ضمن تشریح تحولات جبهه‌های جنگ ایران و عراق و آمادگی ایران برای انجام دادن یک حمله گسترده علیه عراق و احتمال نفوذ خطرناک نیروهای ایران در عمق خاک عراق، از مقامات مصری خواست بیش از پیش از عراق حمایت نظامی کنند.»^(۳۴)

۴۶۴

به گزارش خبرگزاری فرانسه از جده، "داوود جاوارا" رئیس‌جمهوری گامبیا، امروز گفت: «کمیته میانجی‌گری سازمان کنفرانس اسلامی میان عراق و ایران، باید پیش از برگزاری پنجمین اجلاس سران سازمان کنفرانس اسلامی در امان، قبل از ژانویه ۱۹۸۷ (دی ۱۳۶۶) تشکیل جلسه دهد.» رئیس‌جمهوری گامبیا که ریاست کمیته یادشده را به عهده دارد در گفت‌وگویی با روزنامه سعودی "عکاظ" تصریح کرد که در حال حاضر مشورت‌هایی به‌منظور تعیین تاریخ این جلسه در حال انجام شدن است. وی که برای انجام دادن مناسک حج از روز جمعه گذشته در عربستان به سر می‌برد، خاطرنشان ساخت که وی در اجلاس آتی سران سازمان کنفرانس اسلامی، در مورد جنگ ایران و عراق گزارشی خواهد داد.^(۳۵)

۴۶۵

به گزارش رادیو بی.بی.سی.، به دنبال توافق موقت اخیر سازمان کشورهای تولیدکننده نفت (اوپک)، امروز بازار آزاد نفت آرام بود. بهای تحویل در سپتامبر هر بشکه نفت خام "برنت دریای شمال" در بازار آزاد به ۱۳ دلار و ۳۰ سنت رسید که نشان‌دهنده ۱۵ سنت کاهش در مقایسه با قیمت مشابه در روز جمعه گذشته بود. در همین باره کویت از سایر کشورهای عضو اوپک خواست به توافق موقت اخیر سازمان اوپک در مورد سقف تولید به‌منظور بالا رفتن قیمت نفت و ایجاد ثبات در سازمان نفت، احترام بگذارند.^(۳۶) روزنامه امریکایی "وال استریت ژورنال" درباره توافق نامه اخیر اعضای اوپک نوشت: «موافقت‌نامه اخیر اوپک در جهت کنترل و کاهش میزان تولیدات نفتی اوپک که به ابتکار ایران طرح‌ریزی شده بود آخرین نمونه از چگونگی توانایی ایران در شکل دادن به تحولات و وقایع می‌باشد. موافقت‌نامه اوپک یک پیروزی عمده اقتصادی و سیاسی برای ایران به حساب می‌آید ولی این پیروزی تنها یک

موفقیت از سری موفقیت‌های اخیر ایران می‌باشد که بسیاری از دشمنان حکومت تهران را نگران ساخته است. ایران ثابت کرده‌است که بیش از آنچه از وی انتظار می‌رفت توانایی اداره اقتصادی جنگ را دارد و در موقعیتی بهتر از عراق می‌باشد و از لحاظ اوضاع داخلی نیز به‌نظر می‌رسد حکومت اسلامی آیت‌الله خمینی مستحکم‌تر از همیشه برپا ایستاده است. «مفسران معتقدند که ایران در ماه آینده به حمله ناگهانی خود برای تصرف بصره دست خواهد زد و امید دارد که این امر برای سرنگون کردن صدام موج لازم را ایجاد کند.»^(۳۷)

۴۶۶

به گزارش آسوشیتدپرس، دیپلمات‌های خارجی گفته‌اند که عراق به علت کاهش قیمت نفت و ادامه جنگ با ایران، صدمه اقتصادی سختی دیده و وارد یک دوره ریاضت اقتصادی شده است و در نظر دارد واردات خود را کاهش داده و تولید نفت را افزایش دهد. این در حالی است که بدهی خارجی آن کشور به ۴۰ میلیارد دلار رسیده است. این منبع به نقل از یک دیپلمات افروود: «دولت عراق برای اقتصاد مختل خود به دنبال چاره می‌گردد و تلاش می‌کند تا وضعیت موجود اقتصادی، در فعالیت‌های جنگی‌اش وقفه‌ای ایجاد نکند.»^(۳۸)

۴۶۷

در ادامه حضور فعال جمهوری اسلامی در عملی کردن ابعاد سیاسی مراسم حج، امروز مراسم و راهپیمایی عظیم براءت از مشرکان با شرکت ۱۵۵ هزار زائر ایرانی به همراه گروه‌های فراوانی از حجاج سایر کشورهای اسلامی برگزار شد. در این مراسم که ساعت ۱۶:۳۰ با تلاوت قرآن مجید آغاز شد، ابتدا قسمت‌هایی از پیام امام خمینی خطاب به حجاج بیت‌الله‌الحرام به زبان فارسی و عربی قرائت شد، سپس حجت‌الاسلام کربوبی نماینده امام و سرپرست حجاج سخنانی ایراد کرد. پس از سخنان ایشان، شرکت‌کنندگان با فریادهای الله اکبر، لاله‌الله، محمدرسول الله و نیز شعارهایی در محکوم کردن امپریالیسم امریکا، صهیونیسم اسرائیل و تجاوز روسیه به افغانستان، به سوی مسجدالحرام به راهپیمایی پرداختند، سپس در نماز جماعت این مسجد شرکت کردند. در این مراسم شرکت مسلمانان افغانستان، لبنان، ترکیه، عراق، مصر، نیجریه، سودان، کویت و برخی از مسلمانان عربستان چشمگیر بود. گفتنی است که رژیم سعودی برای نظارت بر این مراسم سه لشکر از نیروهای مسلح خود را سازمان‌دهی و آماده کرده بود و مراسم سخن‌رانی و راهپیمایی در میان تدابیر شدید امنیتی پلیس عربستان اجرا شد به‌گونه‌ای که اطراف بعثه حضرت امام و مسیر راهپیمایی را نیروهای مسلح و پلیس عربستان اشغال کرده بودند. دوربین‌های مخفی و آشکار نیز جاسازی شده بود و تمام لحظات مراسم و راهپیمایی را فیلم‌برداری می‌کردند. به گزارش خبرنگاران اعزامی به مکه، یک مورد درگیری بین پلیس عربستان و حجاج روی داد که بر اثر آن، ۱۳ تن از زائران ایرانی مجروح شدند. پلیس عربستان در ۶۰۰ متری حرم از نزدیک شدن راهپیمایان به این مکان مقدس جلوگیری کرد. یادآوری می‌شود که مسئولان عربستان سعودی پیش از موسم حج و نیز در

حجت‌الاسلام کروی نماینده امام و سرپرست
حجاج ایرانی

هنگام ورود کلیه حجاج به مدینه و مکه بارها تأکید کردند از فعالیت‌های سیاسی حجاج جلوگیری خواهند کرد. در همین زمینه شاه فهد در سخنرانی سالانه خود به مناسبت مراسم حج گفت: «کشورش هیچ‌گونه مداخله‌ای را در امور داخلی خود اجازه نخواهد داد.» وزیر کشور عربستان نیز قبلاً در مورد هرگونه تبلیغات سیاسی در جریان مراسم حج هشدار داده بود.^(۳۹)

حجت‌الاسلام کروی نماینده امام و سرپرست حجاج ایرانی در سخنان خود در مراسم یادشده، در مورد تصمیم امریکا و شوروی درباره جنگ تحمیلی، گفت: «امریکا و روسیه کوچک‌تر از آن هستند که در

مورد جنگ تصمیم بگیرند. این امام و رزمندگان هستند که جنگ را تا تنبیه متجاوز ادامه خواهند داد.» وی در بخش دیگری از سخنان خود در مورد اقدامات عملی ایران برای تحکیم اتحاد مسلمانان گفت: «در ماجرای نفت و توطئه امریکا و انگلیس دیدیم که قیمت نفت به زیر ۱۰ دلار رسید اما با یک وحدت و هماهنگی نسبی در جلسات اخیر اوپک، این موفقیت نصیب جهان سوم و مسلمان‌ها شد و پیشنهاد ایران اسلامی به اتفاق آرا و به لطف خدا تصویب و توطئه کاهش قیمت‌ها شکسته شد که این تنها بخشی از اتفاق نظر مسلمین است.»

حجت‌الاسلام کروی همچنین با اشاره به جنایات امریکا و اسرائیل، این دو کشور را عاملان اصلی بدبختی‌های مسلمانان دانست و مبارزه مسلحانه را تنها راه مقابله با رژیم صهیونیستی اعلام کرد. وی هرگونه حرکت سیاسی برای به رسمیت شناختن اسرائیل، ادامه تجاوز روسیه به افغانستان، و مظلومیت مردم آفریقا را محکوم کرد.^(۴۰) «حمزه» خبرنگار مجله «ژون آفریک» چاپ پاریس در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی درباره وسعت و تأثیر مراسم امروز حج گفت: «مراسم براثت از مشرکین یک راهپیمایی عظیم و غیرقابل تصور بود. این راهپیمایی تأثیر زیادی بر مسلمانان خواهد داشت.» وی که برای شرکت در مراسم حج به عربستان آمده است با اشاره به ترس رسانه‌های گروهی غرب از اسلام، افزود: «من در این باره گزارشی تهیه کرده‌ام و در آینده نزدیک منتشر خواهم ساخت. رسانه‌های گروهی غربی سعی می‌کنند خبرهای انقلاب اسلامی را منتشر نکنند، ولی آنها نخواهند توانست مانع رسیدن پیام انقلاب اسلامی ایران به سایر مسلمانان باشند.»^(۴۱)

ضمیمه گزارش ۴۵۷: گزارش از عملیات شناسایی اسکله العمیه

سرپرست تیم شناسایی منطقه عملیاتی (مهدی مظاهری) در مصاحبه‌ای با راوی مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ در توصیف این اقدام گفت: «دشمن به دلیل تصویری که از دو عملیات گذشته داشت و احتمال می‌داد که نیروهای خودی از دو طرف اسکله به آنها حمله کنند، در فواصل معینی از شب به‌ویژه قبل از ساعت ۲۴ اقدام به پرتاب نارنجک و انفجار دینامیت در دو سمت اسکله می‌نمود به‌گونه‌ای که غواصان خودی موج انفجار حاصل از این انفجارات را در آب احساس می‌کردند. این انفجارات چون در عمق پنج متری آب ایجاد می‌شد و موج انفجارهایی با شعاع ۲۵ تا ۱۰۰ متر به‌وجود می‌آوردند موجب می‌شد که در عضلات سینه، شکم، دست و پای غواصان خودی تحریک و رعشه ایجاد شود و به‌ناچار آنان را وادار می‌نمود که به سطح آب بیایند و این روی آب آمدن خود خطرهایی داشت. از جمله این که دشمن می‌توانست آنها را ببیند.

یکی دیگر از مشکلات ما، انعکاس نور از سطح دریا به هنگام حرکت غواص‌ها در آب بود. این وضعیت باعث می‌شد تا به محض کوچک‌ترین فعالیتی از غواصان، محیط اطراف آنها به شعاع حدود یک متر کاملاً روشن شود و این امر می‌توانست دشمن را هوشیار کند. لذا به‌منظور پرهیز از این رخداد، تصمیم گرفتیم در نزدیکی اسکله از یکدیگر جدا شویم. ابتدا من به تنهایی و با فاصله، خود را به زیر اسکله رساندم و در زیر یکی از ستون‌های آن به آرامی مشغول عملیات شناسایی شدم. در این هنگام نگهبان عراقی مشکوک شد و بی‌درنگ نگهبان بعدی را صدا زد و در حالی که چشم از چشم برنمی‌داشت خیره به آب نگاه می‌کرد، من که غافل‌گیر شده بودم بی‌حرکت خود را به بستر دریا و امواج آرام آن سپردم تا هیچ حرکتی از سوی من باعث روشنایی اطراف نشود و با ذکر و دعا، کمک حق را درخواست کردم. نگهبان عراقی که از تأخیر همکار خود نگران شده بود، برگشت تا او را به همراه خود بیاورد و با پیش آمدن این موقعیت توانستم از مهلکه دور شده و با شنا خود را به یکی از پایه‌ها برسانم. در همین هنگام نگهبان عراقی به همراه همکار خود برگشت و به سرعت از پله‌ها پایین آمدند و به دقت به واریسی اطراف خود مشغول شدند. آنان با چراغ‌های دستی و وسواس تمام آب‌های اطراف خود و ستون‌ها را جستجو کردند اما به خواست خدا حادثه خاصی رخ نداد و پس از مدتی مجدداً به سنگرهای خود بازگشتند.»

مهدی مظاهری افزود: «تا پیش از وقوع این حادثه، برای یافتن راه نفوذی به بالای اسکله، با نافرجامی مواجه شده بودیم ولی نگهبان عراقی با پایین آمدنش از روی یکی از ستون‌های اسکله معبر مناسبی را جهت صعود به بالای اسکله به ما نشان داد.»^(۴۲)

منابع و مأخذ روزشمار ۱۳۶۵/۵/۲۰

- ۱- سند شماره ۲۲۶۱۱۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: منابع سیاسی داخلی سپاه، ۱۳۶۵/۵/۲۸، صص ۴۹ و ۵۰ به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۲- شرکت مطبوعاتی و تحقیقاتی فراندیش، رویدادهای سال ۱۳۶۵ (تهران ۱۳۶۶)، ص ۹۴
- ۳- سند شماره ۷۴۸۷۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: نمایندگی امام در سپاه ناحیه اصفهان، "اخبار ناحیه"، ۱۳۶۵/۵/۲۰ و- سند شماره ۶۹۳۸۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفتر فرماندهی سپاه ناحیه اصفهان، "شرح حمله عراق به پالایشگاه اصفهان"، ۱۳۶۵/۵/۲۰؛ و- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره، ۱۴۵، ۱۳۶۵/۵/۲۱، ص ۱.
- ۴- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۲۱، ص ۲، به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۵- سند شماره ۷۴۸۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد سپاه ناحیه اصفهان، "کشف چتر خلبان هواپیمای ساقط شده عراقی در حومه نجف‌آباد"، ۱۳۶۵/۵/۲۳.
- ۶- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۵، ۱۳۶۵/۵/۲۱، ص ۲، بغداد، خبرگزاری عراق، ۱۳۶۵/۵/۲۰.
- ۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۶، ۱۳۶۵/۵/۲۲، ص ۱.
- ۸- مأخذ شماره ۶، ص ۲، ایلام، ۱۳۶۵/۵/۲۰.
- ۹- مأخذ شماره ۶، ص ۲، باختران، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۲۰.
- ۱۰- مأخذ شماره ۶، صص ۲ و ۳، به نقل از رادیو بغداد.
- ۱۱- واحد مرکزی خبر صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، بولتن "رادیوهای بیگانه"، ۱۳۶۵/۵/۲۱، صص ۳ و ۴، به نقل از رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۵/۵/۲۰.
- ۱۲- مأخذ شماره ۴، اطلاعیه ۲۵۶۰، ستاد مشترک ارتش.
- ۱۳- سند شماره ۱۵۱۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "گزارش نوبه‌ای و اطلاعاتی شماره ۱۴۸۹"، رکن ۲ قرارگاه عملیاتی جنوب، ۱۹ تا ۱۳۶۵/۵/۲۱، ص ۷.
- ۱۴- مأخذ شماره ۶، ص ۱، به نقل از رادیو "صوت الجماهير"، ۱۳۶۵/۵/۲۰، اطلاعیه شماره ۲۳۲۲ ارتش عراق.
- ۱۵- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه، "رویدادها و تحلیل"، نشریه شماره ۲۲، ۱۳۶۵/۵/۲۰، ص ۱۶، به نقل از مجله "الطلیعه العربیه"، چاپ فرانسه.
- ۱۶- مأخذ شماره ۴.
- ۱۷- مأخذ شماره ۶، ص ۸، آسوشیتدپرس، ۱۳۶۵/۵/۲۰
- ۱۸- سند شماره ۶۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "عملیات لشکر ۱۴ امام حسین(ع) در اسکله العمیه"، گزارش راوی لشکر ۱۴ امام حسین(ع) در عملیات کربلای ۳ (شهید سید محمد اسحاقی)، آذرماه ۱۳۶۵، صص ۴۱ و ۴۲؛ و- مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ:
- نبرد العمیه (تهران ۱۳۷۵)، ص ۷۴.
- ۱۹- پیشین، ردیف اول، صص ۳۹ و ۴۰.
- ۲۰- مأخذ شماره ۱، ۱۳۶۵/۵/۲۸، ص ۲۱.
- ۲۱- سند شماره ۲۲۶۱۱۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: منابع سیاسی داخلی سپاه، ۱۳۶۵/۵/۴، ص ۱۴.
- ۲۲- پیشین ص ۱۶.
- ۲۳- مأخذ شماره ۲۱، صص ۱۸ و ۱۹.
- ۲۴- سند شماره ۱۵۱۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "بولتن روزانه اطلاعاتی جنگ"، واحد اطلاعات سپاه، شماره ۲۰، ۱۳۶۵/۵/۲۲، صص ۶ و ۷، ۱۳۶۵/۵/۲۰؛ و- سند شماره ۱۵۱۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ستاد مشترک ارتش. (رکن ۲)، "اظهارات افسر عراقی درباره روحیه نظامیان ارتش عراق"، ۱۳۶۵/۵/۲۰.
- ۲۵- مأخذ شماره ۱۵، ص ۱۸، به نقل از رادیو سوئد.
- ۲۶- مأخذ شماره ۱۵، ص ۴۵.
- ۲۷- مأخذ شماره ۱۵، ص ۱۳، به نقل از فارین ریپورت.
- ۲۸- مأخذ شماره ۷، ص ۴۱، واشنگتن، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۲۱، به نقل از "واشنگتن پست".
- ۲۹- مأخذ شماره ۱۵، ص ۶۹.
- ۳۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۷، ۱۳۶۵/۵/۲۳، ص ۴۳، نیویورک، خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۵/۵/۲۲.
- ۳۱- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۵/۲۱، ص ۲۰، قاهره، خبرگزاری فرانسه، به نقل از هفته‌نامه مصری "مایو".
- ۳۲- روزنامه رسالت، ۱۳۶۵/۵/۲۴، ص ۱۲، لندن، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از هفته‌نامه مصری "مایو".
- ۳۳- واحد مرکزی خبر صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، بولتن "رادیوهای بیگانه"، ۱۳۶۵/۵/۲۲، ص ۲، به نقل از رادیو بی.بی.سی.
- ۳۴- پیشین.
- ۳۵- مأخذ شماره ۶، ص ۸، جده، خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۵/۵/۲۰.
- ۳۶- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۲۲، ص ۷، بی.بی.سی.
- ۳۷- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۵/۵/۲۰، ص ۲، وال استریت ژورنال.
- ۳۸- مأخذ شماره ۱۵، ص ۵۶، به نقل از آسوشیتدپرس.
- ۳۹- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۵/۲۱، ص ۲.
- و- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۲۱، ص ۱۱، به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۴۰- پیشین.
- ۴۱- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۵/۵/۲۱، ص ۲.
- ۴۲- مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: نبرد العمیه (تهران: ۱۳۷۵)، صص ۷۲ تا ۷۴؛ و- سند شماره ۲۱۱۸۵ پ ن، ۱۳۷۴/۴/۹، صص ۳۶ و ۳۷.